

Asia: VN/2080/2021-PLM-70

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen vaarallisten aineiden kuljetus, lainsäädännön valmistelu, II lausuntokierros

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kemianteollisuus ry on tutustunut luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetuksi laiksi ja siihen liittyviksi laeiksi. Kemianteollisuus ry pitää esitettyä lakiluonnosta kannatettavana, mutta kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin.

Elinkeinoelämän toimintojen kannalta toimintaympäristön ennakoitavuus on erittäin tärkeitä myös vakavien häiriötilanteiden, poikkeusolojen ja puolustustilan aikana. Ennakoitavuutta voidaan merkittävästi parantaa tekemällä yhteistyötä ja suunnitelmia ennakkoon toimijoiden kesken. Esimerkkinä tästä esityksessä mainitut sotasatama-alueet. Satamat ja satama-alueet ovat elinkeinoelämän toimintoja kuten myös koko yhteiskunnan toimivuutta ajatellen merkittäviä logistisia kohtia sujuvan materiaaliliikenteen mahdollistajia. Elinkeinoelämä tukee merkittävällä tavalla myös maanpuolustuksen toimintoja kaikissa olosuhteissa. Tämän vuoksi myös muu kuin Puolustusvoimien tarpeisiin liittyvä liikennöinti tulee huomioida siviilisatamien ja siviilisatama-alueiden käytössä kaikissa olosuhteissa.

Kemianteollisuus ry pitää ongelmallisena lakiesityksen terminologiaa, mikä liittyy valvontaviranomaisiin ja toimivaltaisiin viranomaisiin. Jatkovalmistelussa tulisi täsmentää minkä viranomaisen toimivallasta kulloinkin puhutaan. Tämä on erityisen tärkeitä etenkin silloin kun sääntely koskee kolmatta osapuolta, jota tavanomaisesti valvoo siviiliviranomainen. Täsmennystä tarvitaan myös viittauksissa kansainvälisten sopimusten asettamiin vaatimuksiin ja velvoitteisiin. Suomea sitovia kansainvälisiä sopimuksia on jo nykyisellään, mutta eduskunnan hyväksyntää odottava DCA-sopimus on näihin nähden merkittävästi laajempi. Yhteistyön vaikutukset sekä pykäläkohtaiset perustelut on välttämätöntä käsitellä esityksessä yksityiskohtaisemmin. Etenkin edellä mainittujen satamien osalta vaikutustenarviointi on erittäin perusteltua.

Jatkovalmistelussa lienee tarpeen pohtia myös esityksen 110 §:n tarkastusoikeutta. Ehdotetun 110 §:n 2 momenttiin on kirjattu ”Tarkastusta ei saa tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa, ellei se ole tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi välttämätöntä”.

Perustuslakivaliokunta on useita kertoja lausunnoissaan (mm. PeVL 14/2013 vp) todennut, että tällaisia tarkastusoikeuksia on arvioitava perustuslain 10 §:ssä turvatun kotirauhan suojan kannalta. Perustuslain 10 §:n 3 momentin mukaan lailla voidaan säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Esityksen 110 §:n välttämättömyyden edellytyksiä ei ole perusteltu kummastakaan näkökulmasta.

Mika Aalto

Toimitusjohtaja

Kemianteollisuus ry

Ojala Mirva
Kemianteollisuus ry